

Nr 74.

Uppläst och godkänd i första kammaren den 18 juli 1914.

» » » i andra kammaren den 18 juli 1914.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av uppkommen
fråga om åtgärder till skydd för rösträtten i sådana fall,
där röstlängd förkommit.*

(Konstitutionsutskottets betänkande nr 10.)

Till Konungen.

Riksdagens uppmärksamhet har blivit fäst därpå, att under det i innevarande år förrättade valet till andra kammaren en hel kommuns valmän gått miste om utövningen av sin rösträtt på den grund, att den för kommunen gällande röstlängden genom olyckshändelse förkommit. Av vad förefallit i detta ärende, varöver vederbörande utskott lämnat riksdagen närmare redogörelse, synes framgå, att i fall, då röstlängd förkommit, inom valdistriktet röstberättigade personer definitivt betagas utövningen av den rösträtt dem lagligen tillkommer. Att detta är ett allvarligt missförhållande, som, såvitt möjligt är, bör undanröjas, synes riksdagen uppenbart. Det är här icke nog med att rösträttens förlust sålunda kan drabba ett avsevärt antal valmän, och att den drabbar envar av dem utan hans eget förvållande, det har i detta fall icke ens — såsom exempelvis då enskild valman går miste om sin

rösträtt på den grund, att han icke upptagits i röstlängden — varit möjligt för de från rösträtten uteslutna att genom något sitt åtgörande förebygga förlusten.

Givetvis kan skydd i förevarande fall vinnas endast på det sättet, att anstalt träffas för förkommen röstlängds ersättande med annan sådan. För detta syftes ernående synas två olika utvägar erbjuda sig, nämligen *dels* den, att varje röstlängd städse upprättas i två exemplar, antingen i tvenne huvudskrifter eller i en huvudskrift och en vidimerad avskrift, varav vid behov den ena kan träda i stället för den andra, *och dels* den utvägen, att i varje särskilt fall, då en röstlängd förkommit, en ny längd upplägges, givetvis med utgångspunkt från de förhållanden, som voro för den förra längden gällande. Av dessa utvägar kan den förstnämnda ur vissa synpunkter synas säkrast leda till målet, därvid för vinnande av önskvärd trygghet tydligen måste förutsättas, att de båda exemplaren förvaras på skilda ställen. Å andra sidan medför den kostnader, som i betraktande av de dock säkerligen ganska sällsynta fall, då dubbletten för sitt här förutsatta ändamål skulle komma till användning, kunna synas onödigt stora. Den senare utvägen däremot medför uppenbarligen, att särskilda anstalter måste vidtagas, om den gamla röstlängden skall kunna på ett tillförlitligt sätt rekonstrueras. En beaktansvärd omständighet är ock den, att, då röstlängden föreligger färdig först i juli månad och valet regelmässigt förrättas i september, tiden för den nya längdens upprättande, när det gäller ordinarie val, merendels måste bliva ganska kort. Vilken utväg än väljes lära de erforderliga lagbestämmelserna bliva tämligen vidlyftiga, och har riksdagen fördenskull ansett lämpligt, att frågan i hela dess vidd hänskjutes till utredning av Eders Kungl. Maj:t.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen hemställa, att Eders Kungl. Maj:t tacktes låta utreda, huruvida icke sådana ändringar kunna vidtagas i gällande bestämmelser, att rösträttens utövning möjliggöres i fall, då röstlängd för val till andra kammaren förkommit, samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 18 juli 1914.

Med undersätlig vördnad.